

TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VAKFI

İŞKENCENİN ÖNLENMESİ PROJESİ RAPORU

1 Ocak 2007-31 Aralık 2008

Türkiye İnsan Hakları Vakfı Yayınları: 61

TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VAKFI
Akbaş Mah. Sarıca Sok. No:7 Altındağ, 06080 Ankara
Tel: 0 312 310 66 36
Faks: 0 312 310 64 63

ISBN: 978-

Mayıs 2009

Baskıya Hazırlık: Egetan Bas. Ltd. Şti. • Tel: 0232 421 08 96
Baskı ve Cilt: Uşşak Tif Matbaacılık San. Tic. Ltd. Şti. • 1464 Sokak No:55/A Alsancak-İzmir • Tel.: 0232 464 9967

*Bu Proje Hollanda Helsinki Komitesi'nin ve Avrupa Birliği'nin maddi katkılarıyla yürütülmüştür.
Bu belgenin içeriği yalnızca Türkiye İnsan Hakları Vakfı'nın sorumluluğundadır; hiçbir şekilde Hollanda Helsinki Komitesi ve
Avrupa Birliği'nin duruşunu yansıtmaz.*

Türkiye İnsan Hakları Vakfı Hakkında...

Türkiye İnsan Hakları Vakfı, İnsan Hakları Derneği ve 32 insan hakları savunucusu aydın tarafından 1990 yılında Ankara'da kurulmuştur.

Türkiye İnsan Hakları Vakfı hükümet dışı bir kuruluş olup, çalışmalarını Türkiye Cumhuriyeti hükümetleri tarafından imzalanmış olsun ya da olmasın bütün uluslararası sözleşmeler ışığında yürütmektedir.

Genel Merkezi Ankara'da olan Türkiye İnsan Hakları Vakfı'nın İstanbul, İzmir, Adana ve Diyarbakır'da temsilcilikleri bulunmaktadır. Hükümetlerden, insan haklarına aykırı uygulamalar yapan kurum ve kişilerden bağış ya da destek almamayı ilke kabul eden Türkiye İnsan Hakları Vakfı;

- İnsan hak ve özgürlükleri konusunda yayın ve dokümantasyon yapar,
- Hangi nedenle olursa olsun işkence gören kişilerin fiziksel ve ruhsal tedavi ve rehabilitasyonlarına, yakınlarının ise ruhsal tedavilerine yardımcı olur,
- İşkenceyi belgelemek üzere çalışmalar yürütür, işkence gören kişinin hak arama çabasına katkıda bulunur,
- İşkence ve diğer insan hakları ihlallerine karşı kamuoyunu bilgilendirici ve eğitici çalışmalar yürütür,
- Bilimsel araştırmalar yapar.

İşkencenin Önlenmesi Projesi

PROJENİN GENEL AMACI

Adli Tıp Uzmanları Derneği'nin paydaşlığı ile yürütülen, Avrupa Komisyonu ve Hollanda Helsinki Komitesi'nin katkısı ile gerçekleştirilen bu projenin genel amacı; Türkiye'de işkencenin ortadan kaldırılması bağlamında, demokrasinin ve insan haklarının gelişmesine katkıda bulunmaktır.

PROJENİN HEDEFLERİ

- Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne üyelik sürecinde gerçekleştirilen yasal reformların, işkence yasağının güvence altına alınması ve işkencenin önlenmesine ilişkin uluslararası yükümlülüklerin yerine getirilmesi bakımından yeterli olup olmadığını saptamak ve mevzuatta yapılan reformların uygulamaya yansımalarını tespit etmek,
- Mevzuatın gözden geçirilmesi, uygulama ve izleme çalışmaları sonucunda reformlarda saptanan eksikliklerin, yetersizliklerin veya yanlış yönlerin uluslararası insan hakları belgelerindeki norm ve standartlar ışığında değiştirilmesi yönünde kamuoyuna, devlet ve yargı yetkililerine ve diğer aktörlere yönelik çalışmalar yapmak,

- Bu çalışmalar sırasında işkenceyle mücadele ve insan hakları konusunda çalışan diğer sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliği ve ortaklıklar geliştirerek insan hakları savunuculuğunun ve duyarlılığının güçlendirilmesini sağlamak,
- İşkence yasağı ile ilgili olarak Türkiye'nin dâhil olduğu uluslararası denetim sistemlerinin öngördüğü "raporlama" mekanizmalarını kullanımını artırmak üzere, sivil toplum örgütleri ile işbirliği temelinde alternatif rapor çalışması yapmak,
- Türkiye'nin onayladığı insan hakları sözleşme ve protokollerin öngördüğü yeni uluslararası denetim mekanizmalarının tanıtımı ile işkence yasağı bağlamında kullanımını sağlamak,
- İşkencenin soruşturulmasında ve kovuşturulmasında görev alan hâkim ve savcıların, işkencenin önlenmesinde daha etkin bir rol üstlenmelerini sağlamak için iletişim olanaklarını arttırmak,
- Özgürlüğü kısıtlanan kişilerin işkenceden korunmalarını sağlamak için gerekli usuli güvencelerin mevzuattaki ve uygulamadaki durumunu ortaya çıkarmak; bu hakların kullanımında yaşanan

engellere ve sorunlara işaret etmek, etkili bir biçimde kullanımı konusunda tavsiyeler geliştirmek,

- İşkence ve diğer kötü muamele biçimlerinin mağdurlarına danışmanlık ve hukuksal yardım yoluyla hak arama mücadelelerinde destekte bulunmak,
- Avukatların, işkencenin önlenmesi konusundaki bilgi ve becerilerini, dolayısıyla, hukuksal süreçlerin etkinliğini artırmak,
- Cezasızlık olgusu ile mücadele etmek ve işkencenin önlenmesine katkıda bulunmak.

Bu genel amaçlar doğrultusunda yapılan faaliyetler sonucunda;

- 58 dosya ile ilişki kurulmuş, mağdur ve/veya avukatları ile görüşülmüş, bunlardan 41'i proje kapsamına alınmış, bunlardan 34'ünde danışmanlık ve/veya izleme faaliyeti gerçekleştirilmiştir.
- Proje kapsamına aldığımız dosyaların 12'sinde mağdurlar ve/veya ailelerine Vakfımız tarafından tıbbi tedavi/psikolojik destek sunulmuştur ve sunulmaya devam etmektedir.
- TIHV dokümantasyon kayıtlarından

saptanan 711 kişi/vaka ile ilgili olarak 110 savcılığa bilgi edinme başvurularında bulunulmuştur. Ayrıca Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) dahil resmi ortamlarda çok sayıda çalışma yapılmıştır.

- Konu ile ilgili gerçekleştirilen tüm tarama sonuçlarını içeren biri kitap, biri el kitabı ve ikisi broşür olmak üzere toplam dört adet yayın basılmıştır

- Başta avukatlar olmak üzere çeşitli meslek gruplarından toplam 136 kişinin katılımı ile Adana, Ankara, Diyarbakır, İstanbul ve İzmir'de toplam 7 eğitim gerçekleştirilmiştir.
- İşkenceye Tolerans isimli 22 dakikalık belgesel hazırlanıp, yaygın olarak gösterime sunulmuştur.

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ İSTATİSTİKLERİNE GÖRE;

1999-2008 YILLARI ARASINDA, TOPLAM BAŞVURULARIN YARISINDAN FAZLASINI (%57) DÖRT DEVLETE KARŞI YAPILAN BAŞVURULAR OLUŞTURMAKTADIR:

1. RUSYA (%28)
2. TÜRKİYE (% 11,4)
3. ROMANYA (%9,1)
4. UKRAYNA (%8,5)

AYNI YILLAR ARASINDA, HAKKINDA EN FAZLA KARAR VERİLMİŞ DEVLET SIRALAMASINDA TÜRKİYE İLK SIRADADIR:

1. TÜRKİYE (264 KARAR)
2. RUSYA (244 KARAR)
3. ROMANYA (199 KARAR)
4. POLONYA (140 KARAR)

BU DÖRT DEVLET HAKKINDA VERİLEN KARARLAR, TOPLAM KARARLARIN YARISINDAN FAZLASINI (%55) OLUŞTURMAKTADIR.

Araştırma/İnceleme Faaliyetleri

ULUSLARARASI VE ULUSAL NORM VE STANDARTLARIN TARANMASI FAALİYETİ

AMAÇ:

Ulusal mevzuatın gözden geçirilmesi çalışması sırasında saptanan yetersizliklerin ve hukuka aykırılıkların uluslararası insan hakları belgelerindeki norm ve standartlar ışığında değerlendirilerek bu yönde değiştirilmelerine katkıda bulunmaktadır.

BU AMAÇ DOĞRULTUSUNDA;

- ✓ Birleşmiş Milletler ve Avrupa Komisyonu belgeleri ile denetim mekanizmalarının tavsiyeleri, kararları ve raporları,
- ✓ Avrupa Komisyonu ilerleme raporları ve ulusal programlar ile Avrupa Birliği'ne üyelik sürecinde hazırlanan farklı kurumsal raporlar,
- ✓ Uluslararası alanda ve Türkiye'de faaliyet gösteren insan hakları örgütlerinin raporları,
- ✓ İç hukuk mevzuatı,
- ✓ Takipsizlik kararları, iddianameler, ilk

derece mahkeme kararları ve yüksek yargı kararları incelenmiş,

- ✓ Bakanlıklar düzeyinde yazışmalar yapılmış,
- ✓ Milletvekilleriyle bağlantılar kurularak soru önergeleri yolu ile çeşitli bilgilere erişilmeye çalışılmıştır.

TEMEL SAPTAMALAR:

- ✓ Yeni Türk Ceza Yasası m.94 ile yapılan işkence tanımı, BM İşkenceye Karşı Sözleşme'nin 1. maddesindeki tanımdan daha geniştir.
- ✓ Buna karşın işkence yasağının mutlak karakterine aykırı biçimde işkence suçlarında zamanaşımı halen devam etmektedir.
- ✓ Polis Vazife ve Salahiyet Yasası'nda 2007 yılında yapılan değişiklikler, kişileri yaşam hakları da dahil olmak üzere işkence yasağının ihlali sonucunu doğuran düzenlemeler içermektedir.

- ✓ Gözaltı süreleri konusunda uluslararası standartlara, özellikle de AIHM kararlarına göre değişiklikler yapılmış olmakla birlikte olağanüstü hal durumunda ve Terörle Mücadele Kanunu kapsamında yapılan işlemlerde daha uzun gözaltı sürelerinin öngörülmüştür.
- ✓ Terörle Mücadele Yasası'nın, avukata ve dosyalara erişim konusunda getirdiği kısıtlamalara sık sık başvurulması, etkin soruşturma ilkesini yaygın biçimde ihlal etmektedir.
- ✓ Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliği'nde İstanbul Protokolü'ne uygun muayene yapılmak üzere yeni adli muayene formları düzenlenmiştir.
- ✓ Bununla birlikte tıbbi muayeneler hala ve yaygın bir biçimde İstanbul Protokolü'ne uygun olarak yapılmamaktadır. Düzenlenen adli raporlar Protokol'de belirtilen nitelikleri taşımaktan uzaktır.
- ✓ Adli kolluk sistemi yaşama geçirilmiştir. Adli kolluk mevzuatı oluşturmak yerine sadece CMK içinde düzenleme yapılmakla yetinilmiştir. Bu nedenle, işkence ve diğer kötü muamele suçlarına ilişkin soruşturma işlemleri,

halen, işkence yaptığı iddiasında bulunan birimlerce gerçekleştirilmektedir.

- ✓ Etkin soruşturma ilkeleri yaşama geçirilmemektedir; soruşturma dosyalarında deliller eksik toplanmakta, pek çok vakada sadece güvenlik güçlerinin tuttuğu tutanaklara ve tutanakları düzenleyenlerin beyanlarına dayanarak takipsizlik kararları verilmektedir.
- ✓ Adil yargılama hakkı bağlamında hala bir bağımsız tercümanlık sistemi oluşturulmamıştır.
- ✓ Kamu görevlilerinin yargılanmasına ilişkin "izin" sistemi, işkence ve diğer kötü muamele biçimlerine ilişkin fiiller bakımından istisna getirmekte ise de uygulamada ciddi sorunlar yaşanmaktadır.
- ✓ İşkence ve diğer kötü muamele biçimlerine ilişkin sorumlulukları olan kamu personeline yönelik disiplin işlemleri genel olarak yürütülmemekte; disiplin soruşturması yapıldığı durumda da eylemlerine uygun olmayan son derece düşük cezalar verilmektedir.
- ✓ AIHM kararlarının iç hukukta uygulanmasına ilişkin yargılamanın yenilenmesi müessesesi etkin değildir. Yargılama-

Mahkeme tarafından verilen kararlardaki ihlal sayısı birden fazla olabilmektedir. Türkiye aleyhine, yaşam hakkının ve işkence yasağının ihlali nedeniyle verilmiş olan kararlar hem hakkın özüne ve hem de "etkin soruşturma" yapma yükümlülüğünün yerine getirilmemiş olmasına ilişkindir.

AIHS	AIHM TARAFINDAN TÜRKİYE ALEYHİNE VERİLEN İHLAL KARARLARI SAYISI	
	1999-2008 yılları arasında	2008 yılında
m.2	64	11
m.13	116	16
m.3	164	33
m.13	48	24

nin yenilenmesi konusunda CMK'da yer alan süre bakımından sınırlama nedeniyle, çok sayıda karar, üzerinden yıllar geçmesine karşın iç hukukta hala uygulanmadığı için Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'nin izlemesi altındadır.

- ✓ Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi önünde, AIHM tarafından verilmiş ve tazminat ödemeleri dışında bireysel ve genel önlemler alınması gereken çok sayıda dosya bulunmaktadır.

✓ AIHM tarafından hükmedilen tazminatlarla ilgili olarak, kamu görevlilerine rücu düzenleyen mevzuatın işlemesi mümkün değildir. Nitekim şimdiye kadar bu nedenle *kendisine rücu edilmiş tek bir kamu görevlisi dahi bulunmamaktadır.*

- ✓ Cezaevlerinde koğu sisteminden oda/hücre sistemine geçilmesine karşın bu sistem, tutulanların işkence ve diğer kötü muamele biçimlerine maruz kalma risklerini artmaktadır.

- ✓ F-tipi cezaevi koşullarının iyileştirilmesine yönelik düzenlenen 45/1 sayılı genelgenin uygulanmasında sorunlar bulunmaktadır.
- ✓ Cezaevlerinde mahpuslara yönelik disiplin prosedürleri ve bunlara itirazın incelenmesi prosedürleri adil yargılama hakkına aykırılık oluşturmaktadır.
- ✓ İşkencenin önlenmesi amacıyla, her türlü alıkonulma yerinin bağımsız mekanizmalarca ziyaret edilmesini ve denetlenmesini öngören BM İşkenceye Karşı Sözleşme'nin Seçmeli Protokol'ü hala yürürlüğe girmemiştir. Hükümet, hazırlık süreçlerine ilgili insan hakları örgütlerini dahil etmemektedir.
- ✓ Bağımsız bir izleme sistemi gerekliliğini karşılamak üzere kurulan il ve ilçe insan hakları kurulları ile cezaevleri kurulları uluslararası standartları karşılamaktan uzaktır.
- ✓ Devlet, işkence görenlerin tedavi rehabilitasyon hizmetlerini sağlanmasından yükümlü olmasına karşın bu yükümlülüğü yerine getirmemektedir. Resmi mercilerin bu konuda herhangi bir perspektifi, yaklaşımı ya da çalışması bulunmamaktadır.

İŞKENCE VE DİĞER KÖTÜ MUAMELE SUÇLARINA İLİŞKİN MEVCUT DURUMUN ORTAYA ÇIKARILMASI FAALİYETİ

AMAÇ:

İşkence ve diğer kötü muamele fiillerine ilişkin mevcut durumu saptamak, işkencenin önlenmesine yönelik düzenlemelerin uygulamada karşılığını bulmasındaki rolü nedeniyle yargısal makamların uygulamalarının geliştirmesine, yasal tedbirlerin amacına ulaşmasına ve güçlenmesine katkıda bulunmaktadır.

BU AMAÇ DOĞRULTUSUNDA;

- ✓ İşkence diğer kötü muamele vakalarının saptanması için TIHV dokümantasyon merkezi verileri, basında yer alan haberler, insan hakları kurumlarının rapor, basın açıklaması ve duyuruları takip edilmiş ve insan hakları kurumları ile iletişim kurulmuştur.
- ✓ 2006-2008 yılları içinde gerçekleştiği iddia edilen işkence ve diğer kötü muamele iddiaları hakkında ceza soruştur-

ması açılıp açılmadığı ve bu soruşturmaların akıbetleri hakkında ilgili Cumhuriyet Savcılıkları ile yazışmalar yapılarak söz konusu iddialara dair hukuki durum ortaya konulmuştur.

- ✓ Elde edilen veriler ile soruşturma makamlarının işkence ve kötü muamele iddialarına karşı tepkileri ölçülmüş ve izlemeye alınacak vaka ve davaların belirlenmesine böylece kaynak oluşturulmuştur.
- ✓ 2008 yılı yılında Newroz kutlamaları sırasında gerçekleşen olaylar nedeniyle, durumu yerinde görmek, saptamalar yapmak ve mağdurlara hukuksal yardımda bulunmak üzere Van, Hakkâri ve Yüksekova'ya, içinde hukukçu ve hekimlerin de bulunduğu bir heyet gönderilmiştir.
- ✓ Demokratik Toplum Partisi Batman Milletvekili Ayla Akat Ata ile görüşülerek 2006-2008 döneminde işkence, zor kullanma yetkisine ilişkin sınırın aşılması ve memura görevini yaptırılmamak için direnme suçu nedeniyle açılan soruşturmalara ve infaz hakimliklerinin iş yüklerine ilişkin bilgilere erişmek amacıyla iki soru önergesi metni hazırlanmıştır.

TEMEL SAPTAMALAR:

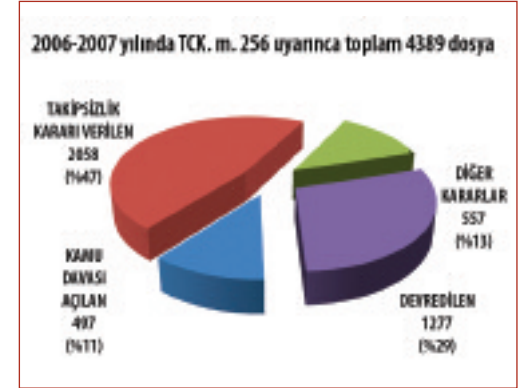
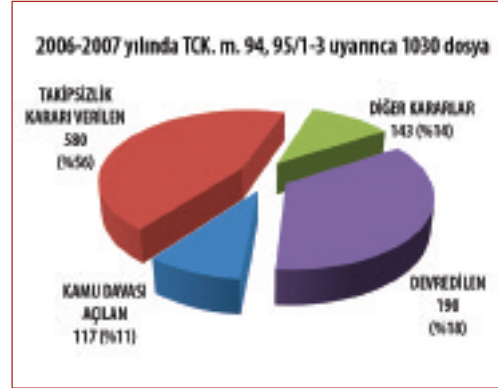
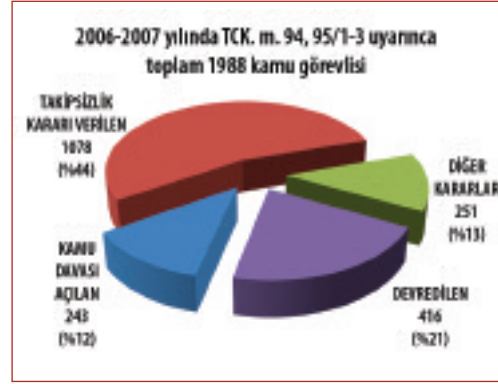
- ✓ İşkence halen devam etmektedir:
 - Türkiye İnsan Hakları Vakfı verilerine göre güvenlik güçlerinin bazı birimlerinde (örn; organize suçlar, terörle mücadele birimleri) işkence uygulamalarında görece olarak bir azalma görüldüğü de sıradan polis karakollarında, jandarma birimlerinde, açık alan ve sokaklarda, gösteri ve yürüyüşlere müdahale sırasında işkence ve kötü muamele uygulamalarının nicelik ve şiddetinde -özellikle Polis Vazife Salahiyet Kanununun (PVSK)'da yapılan değişiklikten sonraki bir artış söz konusudur.
 - TIHV'in beş kentteki (Adana, Ankara, Diyarbakır, İstanbul, İzmir) Tedavi ve Rehabilitasyon Merkezlerine işkence ve kötü muamele gördüğü gerekçesiyle başvuru yapan kişi sayısı *2006 yılında 337 iken, 2007 yılında 452'ye çıktığı görülmektedir. 2007 yılı içinde TIHV'e başvuru yapan 452 kişiden 320'si aynı yıl içinde işkence gördüğünü beyan etmiştir. 2006 yılında ise bu sayı 252 dir.*
 - TIHV'in tedavi ve rehabilitasyon çalışmalarından derlenen veriler göre *2007 yılı içinde işkence gören 320 kişinin % 59,2'si polis karakollarında, jandarma*

birimlerinde, açık alan ve sokaklarda işkence gördüğünü beyan ederken maruz kaldıkları işkence yöntemleri bakımından ağır kaba dayak, aşığılama ve hakaret etme en yüksek değerleri göstermektedir. Başvuruların aldıkları fiziksel tanılara bakıldığında ise maruz kaldıkları kaba ve vahşi uygulamalar sonucunda oluşabilecek kırıklar, organ yaralanmaları ve kaybu gibi çeşitli ağır travma tabloları ile karşılaşmaktadır.

- TIHV' in bu verileri birbiri ile karşılaştırıldığında, en yüksek değerleri gösteren işkence ve kötü muamele yöntemleri ile başvuruların aldıkları fiziksel tanılar 2007 yılında karakollarda, açık alan veya sokakta işkence ve kötü muamele gören başvuru sayısının yüksekliği arasında doğru orantılı bir ilişki görülmektedir. 2008 yılında gerçekleştirilen Newroz ve 1 Mayıs kutlamaları sırasında güvenlik güçlerinin göstericilere yönelik aşırı güç ve şiddet kullanımının sonuçları da söz konusu ilişkiyi doğrulamaktadır.

- Bu kısa değerlendirmeler bize Türkiye'de son zamanlarda işkencenin bilgi alma ihtiyacından çok **korku veya gözdağı vermek, cezalandırmak** amacıyla yapıldığına işaret etmektedir.

✓ İşkence ve diğer kötü muamele biçimlerinin faileri her düzeyde korunmakta ve cezasızlık ortamı devam etmektedir. Milletvekili Ayla Akat Ata'nın sunduğu soru önergesine Adalet Bakanı'nın 30 Temmuz 2008 tarihinde verdiği yanıt uyarınca aşağıdaki tablolar ortaya çıkmaktadır:

✓ Bu tablo son derece ağır bir resmi içermektedir: **işkenceye tolerans**.

- İki yılda haklarında dava açılan kamu görevlilerinin, haklarında işlem yapılan kamu görevlilerine oranı %12,5'tur.
- Hükümetin "işkenceye sıfır tolerans" sloganı aslında, dosyalar daha henüz soruşturma aşamasında iken bile "işkenceye %87,5 tolerans"a dönüşmüş durumdadır.

✓ **Ciddi bir karşı dava sorunu vardır:**

- Kamu görevlilerinin işkence ve diğer kötü muamele biçimlerine ilişkin fiilleri için ortaya çıkan cezasızlık tablosu karşısında bir de karşı davalar meselesi vardır.

2006 yılında 2.668, 2007 yılında 3.700, 2008 yılının ilk 4 ayı için 1.123 kişiye, memura görevi yaptırılmamak için direnme (TCK m. 265) suçundan soruşturma açılmıştır.

İşkence iddiası nedeniyle açılan dava sayısının toplam 614 iken, görevi yaptırmamak için direnme iddiasıyla açılan dava sayısının toplam 6.368 yani 10 katından fazladır.

- TCK m. 94, 95/1-3 ve 256. maddeler uyarınca yapılan yargılamalar sonucunda kamu görevlilerinin % 69,94'ü beraat eder ve % 30,06'sı mahkûm olurken, yurttaşların kamu görevlilerine "direnme" suretiyle işledikleri savıyla açılan davalarda bu oran neredeyse tam tersine dönmektedir; % 30,73 beraat, % 69,27 mahkûmiyet.

- Karşı davalar, mağdurların hukuk yollarına başvurmasının engellenmesi ya da başvuru hukuk yollarına etki edilmesi veya *korkutma, yıldırma ve cezalandırma* amacıyla yaygın biçimde kullanılan bir hukuksal araçtır.

✓ **Kamu görevlileri disiplin soruşturmaları yolu ile de korunmaktadır:**

- Haklarında ceza soruşturması açılan kamu görevlileri ile haklarında disiplin soruşturması açılanlar arasında ciddi bir fark bulunmaktadır:
- 2006 yılında haklarında ceza kamu görevlisi sayısı 4.026 olmasına karşın, disiplin soruşturması açılanlar 654 kişidir. Disiplin soruşturmasına uğrayanların ceza soruşturmasına uğrayanlara oranı %16,2'dir.

- 2007 yılında haklarında ceza soruşturması başlatılan kamu görevlisi sayısı 4.460 olmasına karşın, disiplin soruşturması açılanlar 337 kişidir. *Disiplin soruşturmasına uğrayanların ceza soruşturmasına uğrayanlara oranı ise sadece %7,5'tir.*

- İşkence ve diğer kötü muamele fiilleri ile zor kullanma yetkisinin aşılması fiillerine yönelik olarak, ceza soruşturmalarına ilişkin dosyalarda iki yılda toplam *16 ölüm vakasına rağmen, kamu görevlilerine ciddi hiç bir ceza verilmemiştir.*

- Emniyet Örgütü Disiplin Tüzüğü uyarınca, *işkence fiiliye ilgili olarak verilmesi gereken "meslekten çıkarılma" cezası uygulanmamıştır.*

TCK m. 94 (işkence) ve m.95 (ağırlaştırılmış işkence) uyarınca disiplin soruşturmasına uğrayan kamu görevlileri

Yıl/ceza	2006	2007
Ceza tayinine yer olmadığı kararı	26	23
Zamanaşımı	-	3

TCK m.256 (Zor kullanma yetkisine ilişkin sınırın aşılması) uyarınca disiplin soruşturmasına uğrayan kamu görevlileri

Yıl/ceza	2006	2007	2008 (ilk 4 ay)
Ceza tayinine yer olmadığı kararı	619	280	3
Zamanaşımı	2	6	-
Günlük aylık kesimi	2	-	-
Kısa süreli durdurma	5	1	-
Uzun süreli durdurma	-	1	-
Kınama	-	1	-
Uyarma	-	1	-

- *Verilen cezalar, işkence ve diğer kötü muamele fiilleri ile zor kullanma yetkisine ilişkin sınırın aşılması fiilleriyle son derece ilgisizdir.*
- İki yıl içinde işkence ve zor kullanma yetkisine ilişkin sınırın aşılmasına ilişkin disiplin soruşturmalarında, 11 kişi hakkındaki işlemler zaman aşımı nedeniyle düşmüştür.

✓ **TİHV heyetinin gözlemlerine göre 2008 yılı Newroz kutlamaları sırasında;**

- Resmi makamların kutlamaları dolaylı olarak yasakladıkları,
- Kutlamalar/olaylar öncesi bazı hazırlıklar yapmış oldukları,
- Hakkâri ve Yüksekova'ya Malatya, Kayseri, Bolu ve Konya gibi illerden takviye güvenlik gücü (Çevik Kuvvet) getirilirken, Van Emniyet Müdürlüğü'nün de Belçika'dan ithal edilen plastik mermi atan silahlar edindiği,

- 'Düşünce ve ifade özgürlüğü' ile 'toplama ve gösteri özgürlüğü'nün ihlal edildiği,
- Güvenlik güçlerinin aşırı/orantısız güç kullandıkları tespit edilmiştir.
- Heyetin yaptığı görüşmelerden edindiği izlenim; mağdurların maruz kaldıkları travmanın güçlü ve ilk şok edici etkisinden henüz kurtulamamış olduklarıdır.

TİHV heyetinin Yüksekova'da yaptığı basın toplantısı.

ÖZGÜRLÜĞÜNDEN YOKSUN BIRAKILAN KİŞİLERİN KORUNMASINA YÖNELİK STANDARTLARA İLİŞKİN ÇALIŞMALAR

AMAÇ:

- ✓ Kişilerin işkenceye karşı korunmalarını sağlamada önem taşıyan usuli güvencelerin bilinmesi ve etkin biçimde kullanılmasının sağlanması,
- ✓ Bu konudaki yasal, idari ya da uygulamadaki sorunların ortaya çıkarılarak çözüm önerileri geliştirilmesidir.

BU AMAÇ DOĞRULTUSUNDA;

- ✓ BM ve Avrupa Konseyi mekanizmaları belgeleri ile denetim mekanizmaları tarafından verilen kararlar, tavsiyeler ve düzenlenen raporlar; iç hukukta ilgili mevzuat ile soruşturma ve mahkeme dosyaları gözden geçirilmiştir.
- ✓ Avukatlara yönelik olarak hazırlanan ayrıntılı bir anket çalışması Adana, Ankara, Diyarbakır, İstanbul ve İzmir’de 120 avukata uygulanmıştır.

- ✓ “İşkencenin Önlenmesinde Usul Güvenceleri Elkitabı” isimli bir çalışma yapılmış ve özgürlüğünden yoksun bırakılan kişilere uygulanacak uluslararası standartlar ve ulusal düzenlemeler bir araya getirilmiştir.
- ✓ “İşkenceye Karşı Çıkmın” isimli, özgürlüğünden yoksun bırakılanların haklarını ve kişilerin işkence görmeleri durumunda başvuru yollarını içeren bir broşür hazırlanmıştır.

- ✓ Avukatlara yönelik eğitimlerde, eğitim programının önemli bir bölümü temel Eğitim çalışmalarında usule ilişkin güvenceler konusu işlenmiş, katılımcıların bu konudaki bilgi ve deneyimleri paylaşılmıştır.

TEMEL SAPTAMALAR:

- ✓ “Özgürlüğünden yoksun bırakılma” ve “her türlü alıkonulma yeri” kavramları, hukukçular ve konuyla ilgili meslek

grupları tarafından genel olarak ceza muhakemesi ile sınırlı lgılanmaktadır.

- ✓ Mevzuat da ceza yargılaması alanına özgülmüştür, diğer alıkonulma biçimleri/yerleri ile ilgili mevzuatta boşluklar bulunmaktadır. Bu boşluk ceza muhakemesindeki usuli güvencelerle kapatılmaya çalışılmakta ise de bu, alıkonulanlar bakımından mağduriyetlere neden olabilmektedir.
- ✓ Ceza muhakemesinde özgürlüğünden yoksun bırakma işleminin ilk aşaması olan yakalama ve gözaltına almada;
 - Hukuka ve amaca uygunluk nedenleri zaman zaman göz ardı edilmekte,
 - Kayıt dışı gözaltı olguları devam etmektedir.
- ✓ Ceza muhakemesinde gözaltı sürelerinde yasal sürelerin aşıldığına ilişkin pek çok örnek bulunmaktadır. Gözaltı süreleri (işlemler bunu gerektirmediği halde) genellikle sonuna kadar kullanılmaktadır.
- ✓ Ceza muhakemesinde, kişiye hakları derhal/yakalama anında bildirilmemekte, bildirim bir form imzalatılması biçiminde yapılmaktadır. Bu işlemin, aslında yasal zorunluluk nedeniyle ve evrakların tamamlanması amacıyla yapıldığı kanısı yaygındır.
- ✓ Gözaltında olan kişinin yakınlarına erişim hakkının bir hak olarak nasıl kullanılacağı ve üçüncü bir kişiye de ulaşabilme hakkının bulunduğu anlatılmamaktadır.
- ✓ Yakalanan kişiye, yakalamaya ilişkin itiraz etme hakkının bulunduğu ve nasıl kullanılacağı anlatılmamakta; yakalamaya itiraz müessesesi kişilerin kendileri tarafından neredeyse hiç, avukatları tarafından ise nadiren kullanılmaktadır.
- ✓ Yakalanan ve gözaltına alınan kişilerin avukata erişimleri CMK'da 2005 yılında yapılan değişiklik sonrasında daraltılmıştır. Gözaltına alınan kişiler avukata, yakınları ya da kendisi doğrudan erişmemektedir. Kişinin işkence gördüğü durumlarda bu, ancak kendisine işkence yapan birim aracılığı avukat talep edebileceği anlamına gelmektedir.
- ✓ İşkence vakalarında, alıkonulma birimine giden avukatın, kişiye erişiminde özellikle kolluk tarafından engellemeler çıkarılmaktadır.

- ✓ Hekime erişim konusundaki sorunlara ilişkin saptamalar şöyledir:
 - Yapılacak muayene ve sonuçları konusunda kişi genellikle aydınlatılmamakta ve rızası alınmamaktadır,
 - İçeride güvenlik güçlerinin bulunduğu bir sırada muayene yapılmasına ilişkin uygulama halen yaygın biçimde devam etmektedir.
 - Muayenenin, kişinin kelepçelerinin açılmadan yapıldığına ilişkin yakınmalar bulunmaktadır.
 - Düzenlenen raporların İstanbul Protokolü'nde belirlenen standartlara uygun olmadığı saptanmıştır.
 - Hekimin işkence mağduru ile ona isnad edilen suç üzerinden bağlantı (hasta-hekim ilişkisi yerine zanlı-hekim ilişkisi) kurduğu görülmektedir.
 - Hekimler, bu tutumlarında kendi güvenlikleri ya da devletin menfaatleri gibi kaygıları taşımakta ve mesleki etik ilkeleri ihlal etmektedir.
- ✓ Gözaltı birimlerinde tutulan kayıtlar sağlıklı değildir. Özellikle işkence iddiası başladıktan sonra mağdur aleyhine delil yaratıldığı ve işkenceye ilişkin

delillerin karartıldığı, bu nedenle de avukatın işkence mağduruna erişimi ve evrakları inceleme hakkının fiilen engellendiği vakalar oldukça fazladır.

- ✓ Usule ilişkin güvencelerin hakların bildirilmesi, hekime erişim, yakalamaya itiraz dışında terörle mücadele kapsamındaki suçlarda yasal olarak daraltılmıştır. Ancak uygulamada, yasada belirtilenden çok daha fazla sınırlama yaşanmaktadır.
- ✓ Alıkonulma yerlerinin idari ve hukuksal olarak denetlenmekten uzak olduğu;
 - Cezaevlerindeki mahpusların sorunları ile ilgili kurulmuş olan infaz hakimlerinin kendilerine gelen işkence ve diğer kötü muamele biçimleriyle ilgili yakınmalarda cezaevlerine giderek inceleme yapmadıkları ve delil toplamadıkları,
 - Gözaltı birimlerini denetlemekten sorumlu olan savcılarının bu görevlerini yerine getirmedikleri,
 - İşkence ve diğer kötü muamele biçimleriyle ilgili yakınmalarda soruşturmayı yürüten savcının olay yeri olan alıkonulma birimine giderek inceleme yapmadığı,

- İnsan hakları kurulları ve cezaevi izleme kurullarının uluslararası standartları karşılamaktan uzak oldukları,

saptanmıştır.

Eğitim Çalışmaları

AMAÇ:

- ✓ Avukatların, işkence yasağı, işkencenin hukuki açıdan etkin bir biçimde belgelenmesi, soruşturulması, kovuşturulması, mevzuattaki durumun analizi/yorumu, uluslararası standartlar ve uygulamadaki sorunlar hakkında bilgilerinin, deneyimlerinin ve becerilerinin artırılması,
- ✓ Önleme mekanizmalarını güçlendirilmesi ve güncel durumun tespit edilmesidir.

BU AMAÇ DOĞRULTUSUNDA;

- ✓ Avukatlara yönelik “işkencenin önlenmesi” eğitim yapılmıştır. İzmir ve Ankara’da toplam 41 avukatla gerçekleştirilen bu eğitim çalışmalarında;
 - İşkencenin önlenmesi amacıyla örgütlü bir mücadele ve uygulama deneyimi olan hukukçular ve hekimlerle işbirliği yapılarak, eğitimler sırasında öne çıkarılması gereken konular belirlenmiştir.

- Bilginin kullanımı için gerekli olan ana motivasyonun işkencenin önlenmesine ilişkin bir tutum sahibi olmak olduğu saptamasıyla, eğitim modülü katılımcılarda bir tutum değişikliği yaratma üzerine kurulmuştur.
- Katılımcıların işkencenin önlenmesi alanında sıklıkla karşılaşacakları sorun alanları küçük grup tartışmaları, beyin fırtınası yöntemi, vaka çalışmaları, duruşma canlandırması gibi yöntemlerle tartışılmıştır.
- Katılımcıların belirlenmesinde çalışmanın yapıldığı illere göre farklılıklar olmakla birlikte barolar, Çağdaş Hukukçular Derneği, İnsan Hakları Derneği gibi örgütlerle görüşülmüştür.
- İnsan hakları örgütleri çalışanlarına yönelik (avukatlar, insan hakları alanında çalışanlar, ilgili diğer sivil toplum örgütleri, il insan hakları kurumları vb.) çeşitli illerden 95 kişiyi kapsayan ve Adana, Ankara, Diyar-

bakır, İstanbul ve İzmir’de gerçekleştirilen bu beş izleme/önleme eğitim çalışmalarında;

- BM İşkenceyi Önleme Sözleşmesi Seçmeli Protokolü (OPCAT) dahil işkencenin önlenmesi/izlenmesi ile ilgili BM ve Avrupa Konseyi mekanizmaları ele alınmıştır. Bu çerçevede Türkiye’de insan hakları kurulları ve cezaevleri izleme kurulları değerlendirilmiştir.

TEMEL ÇIKTILAR:

- Katılımcı avukatlar kendi buldukları illerdeki işkence davalarında aktif olarak müdahalelerde bulunmaya, savcı ve yargıçlara ayrıntılı talepler iletmeye başladıkları, eğitime katılanların küçük ekipler oluşturdukları ve iç dayanışmayı güçlendirdikleri doğrultusunda geri bildirimler alınmıştır.
- Eğitim çalışmaları, Vakıf temsilciliklerinin yer aldığı illerde gerçekleşmesi nedeniyle temsilcilikler ve avukatlar arasında ilişkiler kurulmasının zeminini oluşturmuştur.
- Eğitim çalışmaları, avukatlara resmi makamlarla ilişkilerinde yol gösteri-

ci olduğu kadar Vakıf temsilcilikleri ile ilişkilerin güçlenmesi ve ne tür işbirlikleri yapılabileceği konusunda da açılım sunmuştur.

- Eğitimden sonra katılımcılardan talepte bulunulması üzerine Vakıf adına gönüllü olarak dava takip etmeye başlamışlardır.
- Eğitim çalışmaları ile izleme mekanizmalarının uluslararası standartlara uygun hale getirebilmesi için gerek uluslararası standartları bilen ve gerekse bu standartların uygulamaya geçirilmesi konusunda mesleki donanım ve deneyime sahip uzman kaynağı ortaya çıkmıştır. Eğitim katılımcıları, bir ulusal önleme mekanizması içinde yer almasalar bile oluşacak ulusal izleme mekanizmasını izleme ve gölge raporlama yapma konusunda mutabakat sağlamışlardır.

Hukuksal Yardım

AMAÇ:

Bu faaliyet ile avukatlara ve/veya mağdurlara İstanbul Protokolü doğrultusunda ihtiyaç duydukları danışmanlık yardımını sunarak, işkence fiillerinin cezasız kalması olgusuna karşı mücadele edilmesi, işkence mağdurlarının adalete ulaşmasına yardımcı olmak ve işkence davalarının izlenerek tarafsız bir gözle raporlanmasını sağlamak üzere toplam 30 dosyada danışmanlık ve izleme faaliyeti yürütülmesi amaçlanmıştır.

BU AMAÇ DOĞRULTUSUNDA:

✓ İzleme kapsamına alınan dosyaların mağdurlarına ve/veya avukatlarına ulaşılmaya çalışılmıştır. Bunun için İnsan Hakları Derneği Genel Merkez ve Şubeleri, Çağdaş Hukukçular Derneği Şubeleri, Eğitim-Sen Şubeleri, Kaos GL, Lambda İstanbul gibi kurumların yanı sıra kurumlara başvuru yapmayan veya daha sonra başvuru yaptığı kurumla bağımlı kesen kişiler için ise olayın yer aldığı gazete, haberi yapan muhabire ulaşma gibi araçlar kullanılmıştır.

- ✓ Kabul eden avukatlarla dosya üzerinden görüşmeler yapılmış, daha sonra da dönem dönem kendileriyle görüşülerek dosya safahatı hakkında bilgi alınmış ve gerekli rehberlik desteği sağlanmıştır.
- ✓ Ancak alanda yaşanan boşluk nedeniyle hedeflenen sayının çok üstünde bir dosya sayısı ile çalışılmıştır. Bu konuda, vaka tarama faaliyeti ve savcılıklara bilgi edinme başvuruları yapılmıştır. Elde edilen veriler üzerinden dosyalar arasında bir tasnife gidilerek izleme kapsamına alınmak üzere görüşme yapılacak 58 dosya tespit edilmiştir.
- ✓ Tespit edilen 58 dosyadan 41'i proje kapsamına alınmıştır. Bunlardan 34'ünde danışmanlık ve/veya izleme yapılmıştır.
- ✓ İzleme yapılan dosyalardan 7'sinde, ihtiyaç nedeniyle, doğrudan mağdur vekilliği üstlenilmiştir. Avukatlara yönelik eğitime katılan hukukçular, bu dosyalardaki mağdur vekilliği gereksinimini gönüllü katkılarıyla yürütmüşlerdir.

- ✓ Avukatların işkence davalarını takip ederken karşılaştıkları sorun alanları tespit edilmiştir.
- ✓ Avukatlarla yapılan görüşmeler sonucunda danışmanlık desteği verilmesi gereken hususlar tespit edilmiş, bu hususlarla ilgili olarak küçük çapta bir mevzuat/içtihat taraması yapılarak, rehberlik hizmeti verecek olanların eksiklikleri giderilmiştir.
- ✓ Yapılan tüm eğitim çalışmalarında katılımcılara İstanbul Protokolü kitapçığı dağıtılmıştır.
- ✓ Dosyaların duruşmaları düzenli olarak takip edilmiştir.

HUKUKSAL YARDIM SUNULAN DOSYALARIN ÖZELLİKLERİ:

- ✓ Dosyalardan 17'si soruşturma, 22'i kovuşturma aşamasındadır. 2'si ile ilgili henüz bir işlem yapılmamıştır. Soruşturma aşamasında olanlardan 6'sı hakkında "kovuşturmaya yer olmadığına dair karar" verilmiş, 1'inde polis me-

murları hakkında soruşturma yapılmasına kaymakamlık izin vermemiştir.

- ✓ Davası açılan dosyalardan 1'inde kamu görevlileri beraat etmiş, 1'inde hapis cezasına ve 1'inde para cezasına hükmedilmiştir. 19 dosyaya ilişkin yargılama halen devam etmektedir.
- ✓ Dosyalardaki mağdurlardan 11'i, kendilerine uygulanan muamele sonucunda yaşamını yitirmiştir.
- ✓ Proje kapsamına alınan dosyaların 12'sinde mağdurlar ve/veya ailelerine Vakfımız tarafından tıbbi tedavi/psikolojik destek sunulmuştur ve sunulmaya devam etmektedir.
- ✓ Dosyalardaki mağdurlardan 84'ü erkek, 21'i kadın, 1'i travestidir.
- ✓ Mağdurlardan 73'ünün yaşı tespit edilebilmiştir. Buna göre mağdurların 11'i 18 yaşının altında, 38'i 18-30 yaş aralığında, 19'u 31-40 yaş aralığında, 3'ü 41-50 yaş aralığında ve 3'ü 50 yaşının üstündedir.
- ✓ Olaylardan 19'u İstanbul'da, 5'i Ankara'da, 5'i İzmir'de, 1'i Balıkesir'de, 2'si Hakkâri'de, 1'i Malatya'da, 2'si Diyarba-

kır'da, 3'ü Adana'da, 1'i Kocaeli'de, 1'i Uşak'ta ve 1'i de Isparta'da gerçekleşmiştir.

- ✓ Proje kapsamındaki 22 dava dosyasından 6'sında kamu görevlilerine yöneltilen suçlama TCK 94. madde anlamında işkencedir. Diğer dosyalarda ise “zor kullanma sınırının aşılması”, “kasten yaralama”, “basit yaralama”, “kamu görevlisinin sahip olduğu nüfuzu kötüye kullanmak suretiyle kasten yaralama”, “hakaret”, “asta kötü muamele”, “etkili eylem” gibi suçlamalarla kamu görevlileri yargılanmaktadır. Dosyaların 13'ünde mağdurlara “görevli memura direnme”, “görevli memura hakaret”, “uyuşturucu bulundurma”, “örgüt üyeliği”, “fırar”, “halkı askerlikten soğutma” gibi suçlamalarla dava açılmıştır. Mağdurlardan 3'ü söz konusu olay nedeniyle tutuklanmıştır. Bunlardan 1'i serbest bırakılmıştır, 1'i halen tutukludur, 1'i ise gördüğü işkence nedeniyle cezaevinde yaşamını yitirmiştir.
- ✓ Olaylardan 23'ü sokakta, 10'u karakolda, 5'i cezaevinde ve 2'si de askerlik görevinin yapıldığı yerlerde gerçekleşmiştir.

- ✓ Dosyalardan 25'inde, işkence/kötü muamele fiillerini gerçekleştirenler polis, 8'inde asker, 3'ünde özel güvenlik görevlisi, 1'inde infaz koruma memuru, 1'inde zabıta ve 2'sinde de (kamu görevlilerinin azmettirmesi ile) sıradan vatandaşlardır.

TEMEL SAPTAMALAR:

- ✓ Danışmanlık faaliyetleri sırasında mağdurlar kendilerini dinleyecek birilerinin varlığı nedeniyle kendilerini son derece iyi hissetmişlerdir. Kendilerine, hukuk yollarının sağlayacağı olanakların yanı sıra uygulamada yaşayacakları güçlüklerle dair bilgiler de aktarılmakta olup danışma hizmetinin içeriği mağdurlara güven vermektedir.
- ✓ İki dosyada, soruşturma savcılarının yaptığı araştırma ve suçun niteliğine ilişkin tartışmalar “en iyi” örnekler olarak kaydedilmiş ve düzenlenen iddianameler hukukçularla her platformda paylaşılmıştır.
- ✓ Delilleri toplayanların zanlılardan bağımsız olması ilkesi yok sayılmaktadır. İşkence mağdurlarına ilişkin dosya evrakı zanlıların tuttuğu tutanaklar, aldığı ifadeler ve zanlıların kendi beyanlarına

dayanmaktadır. Soruşturma savcılarının, ayrıca bir araştırma/inceleme faaliyeti yürüttüğü dosya sayısı son derece azdır.

- ✓ Mağdurların, tanıkların ve ailelerinin korunmadığı, tersine doğrudan devlet görevlileri tarafından psikolojik ve fiziksel baskıya tabi tutuldukları ve bu nedenle de kişilerin maruz kaldıkları veya tanık oldukları işkence uygulamalarını yetkili makamlara bildirmek konusunda çekinceli davrandıkları gözlenmiştir.
- ✓ Mağdurlar ve avukatları, kimi durumlarda soruşturmaya ilişkin tüm bilgilerden haberdar olamamakta, bilhassa mağdurun aynı zamanda sanık olduğu

durumlarda, CMK 153/2. madde uyarınca verilen kısıtlama kararları nedeniyle yasada kısıtlanabileceği belirtilmeyen belgelerin dahi verilmediği tespit edilmiştir.

- ✓ Mağdurların, iddialarını kanıtlayacak delilleri sunma olanakları uygulamada kısıtlanmakta, vakit geçirmeden beyanlarına başvurulmamakta, çoğu zaman gösterdikleri tanıklar dahi dinlenmeksizince takipsizlik kararları verilmektedir.
- ✓ İşkence davalarına giren avukatlara yapılan danışmanlık faaliyetleri sonucunda İstanbul Protokolü ilkelerinin pratikte yaşam alanı bulamadığı saptanmıştır.

Kamuoyu Oluşturma Faaliyetleri

AMAÇ:

Bu aktivite ile gerek yapılan tarama çalışmaları sonucunda, gerekse sunulan hukuksal hizmet yoluyla uygulamada tespit edilen soruşturma, kovuşturma ve infaz süreçlerinde işkenceye olanak tanıyan yasal, yargısal ya da idari düzeydeki aksaklıkların giderilmesi ve işkenceyi önleme mekanizmalarının güçlendirilip etkin kılınması konusunda kamuoyu oluşturma ve siyasi otortiteyi etkilemeye yönelik çalışmalar yapmak amaçlanmıştır.

BU KAPSAMDA;

✓ TBMM'de 22 Temmuz 2007 genel seçimleri öncesi ve sonrasında grubu bulunan tüm partiler ziyaret edilmiş, konu ile ilgili yazılı dokümanlar iletilmiş, tüm milletvekillerine mektuplar yazılmış, konu ile ilgili duyarlılığı açık ifade eden milletvekilleri ile sürekli ilişkiye özen gösterilmiş, böylece konunun TBMM gündemde tutulmasına çaba gösterilmiştir.

- ✓ Hükümetlere konu ile ilgili taleplerimiz iletilmiş, başta insan haklarında sorumlu bakan olmak üzere ilgili bakanlar, bakanlık yetkilileri ve İnsan Hakları Başkanlığı ile konu ile ilgili görüşmeler yapılmıştır.
- ✓ Tüm faaliyetlerde bu alanda çalışma yapan ilgili tüm sivil kurumlarla ortak çalışmaya özen gösterilmiştir.
- ✓ “26 Haziran İşkence Görenlerle Dayanışma Günü” çerçevesinde 2007 ve 2008 yıllarında Adana, Ankara, Diyarbakır İstanbul ve İzmir’de çeşitli etkinlikler düzenlenmiştir. Bu kapsamda;
 - İstanbul Bilgi Üniversitesinde gerçekleştirilen “26 Haziran İşkence Görenlerle Dayanışma Günü” programında pek çok etkinliğin yanı sıra bu proje çerçevesinde üretilen ‘İşkenceye Tolerans’ belgeselinin ilk gösterimi yapılmıştır.
 - “26 Haziran İşkence Görenlerle Dayanışma Günü” ile ilgili 500 adet

poster basılmış ve yaygın olarak asılmıştır.

- ✓ Özgürlüğünden alıkonulan kişilerin koruma haklarına ilişkin broşür 2000 adet basılarak hedef gruba yönelik dağıtımı yapılmıştır.
- ✓ İşkencenin Önlenmesinde Hukukçuların Önemi broşürü 3500 adet basılarak hedef gruba yönelik dağıtımı yapılmıştır.

26 Haziran 2008 - Zeynep Tanbay

26 Haziran 2008 - Grup Kızılırmak

- ✓ İşkencenin önlenmesi başlığında çeşitli konularla ilgili pek çok basın açıklaması yapılmıştır.
- ✓ Avukata erişim hakkı, yasalara uygun gözaltı koşullarının sağlanmasını talep etme, hekime erişim hakları gibi konularda karşılaşılan güçlükler ve bunların üstesinden gelme becerisine katkı sağlamak amaçlı "İşkenceye Tolerans" isimli 22 dakikalık bir belgesel hazırlanmıştır.
- ✓ Belgesel, pek çok üniversite, meslek örgütü, insan hakları kurumları ve özellikle yerel televizyonlar başta olmak üzere çeşitli televizyonlarda gösterilmiş, başvuru alan pek çok film festivalinde derece almıştır.

Belgeselin aldığı ödüller:

- 9. İzmir Kısa Film Festivali En İyi Belgesel Ödülü
- 20. İstanbul Kısa Film Festivali En İyi Belgesel Ödülü
- !F İstanbul Bağımsız Filmler Festivali En iyi ikincilik ödülü (yaklaşık 1200 izleyicinin oyları ile 37 film arasından)
- 20. Ankara Film Festivali Finalisti
- 29. İfsak Kısa Film Yarışması Finalisti

- 45. Antalya Altın Portakal Film Festivali Finalisti
- 13. Boston Film Festivali Finalisti
- Londra Film Festivali Finalisti-2008.

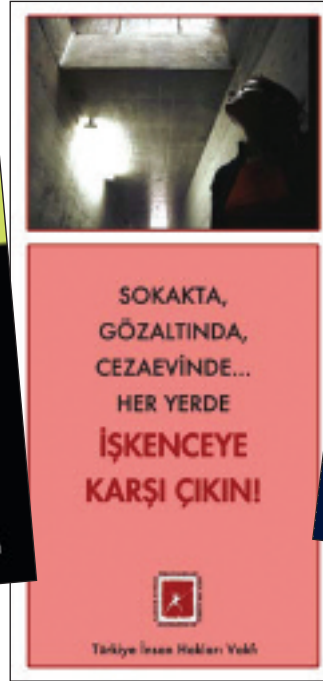

Ödül töreni - İstanbul

Ödül töreni - İzmir

Yayınlar

TİHV GENEL MERKEZİ

Akbaş Mah. Sarıca Sok. No: 7 Hamamönü, Altındağ 06080 ANKARA

Tel: (312) 310 66 36 - Faks: (312) 310 64 63

E-posta: tihv@tihv.org.tr

Web: <http://www.tihv.org.tr>

TİHV İSTANBUL TEMSİLCİLİĞİ

Sıraselviler Caddesi Hocazade Sokak No: 8 Beyođlu İSTANBUL

Tel: (212) 249 30 92 – Faks: (212) 251 71 29

E-posta: tihv@tihvistanbul.org

TİHV İZMİR TEMSİLCİLİĞİ

1432. Sokak Eser Apartmanı No: 5/10 Alsancak İZMİR

Tel: (232) 463 46 46 – Faks: (232) 463 91 47

E-posta: tihvizm@dsl.ttnet.net.tr

TİHV ADANA TEMSİLCİLİĞİ

Kurtuluř Mahallesi 19. Sokak A Blok No: 23/2 ADANA

Tel: (322) 457 65 99 – Faks: (322) 458 85 66

E-posta: tihvadana@yahoo.com

TİHV DİYARBAKIR TEMSİLCİLİĞİ

Lise Caddesi Eyyüp Eser Apartmanı No: 8/2 Yenişehir DİYARBAKIR

Tel: (412) 228 26 61 – Faks: (412) 228 24 76

E-posta: tihvdbakir@ttnet.net.tr

ISBN: 978-975-7217- 67-1